

ΤΟ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΤΑΛΑΝΤΗΣ

Φανουρία Δακωρώνια
Αρχαιολόγος Α'

Η Αταλάντη, πρωτεύουσα της επαρχίας Λοκρίδας, μπορεί, σύμφωνα με τα πρόσφατα ανασκαφικά δεδομένα, να ταυτιστεί με τον αρχαίον Όπουντα (Στράβων 9, 416).

Το Μουσείο στεγάζεται στο παλιό Γυμνάσιο Αταλάντης, χαρακτηρισμένο ως ιστορικό διατηρητέο κτήριο, το οποίο παραχωρήθηκε από τον Δήμο Αταλάντης στην Εφορεία Αρχαιοτήτων Λαμίας (ΙΔ' ΕΠΚΑ) για τη στέγαση των αρχαιοτήτων της περιοχής.

Σε τρεις κεντρικές αίθουσες του κτηρίου και στον κεντρικό διάδρομο εκτίθενται αρχαιολογικά ευρήματα από τις συστηματικές και σωστικές ανασκαφές της περιοχής της ανατολικής Λοκρίδας και του ΒΔ. τμήματος της αρχαίας

Φωκίδας, το οποίο εμπίπτει μέσα στα διοικητικά όρια του νομού Φθιώτιδας.

Τα εκτιθέμενα αρχαία αντιπροσωπεύουν όλα τα στάδια του πολιτισμού, όπως έχουν βεβαιωθεί στον υπόλοιπο ελλαδικό χώρο.

Αμέσως μετά την είσοδο στο Μουσείο εκτίθενται λίθινα αρχαία. Στο μεγαλύτερο μέρος τους συνίστανται από επιτύμβιες στήλες, και μόνον ένα άγαλμα – κορμός Ρωμαίου στρατηγού – εκτίθεται εκεί, το οποίο αποτελεί και το μοναδικό άγαλμα του Μουσείου. Η σπανιότητα αγαλμάτων, που χαρακτηρίζει την περιοχή της ανατολικής Λοκρίδας, δικαιολογείται (ίσως από την απουσία μαρμαροφόρων κοιτασμάτων.

Οι επιτύμβιες στήλες είναι είτε από πωρόλι-

Αίθουσα του Μουσείου.

θο είτε από σκληρό ασβεστόλιθο και αναπαράγουν γνωστούς τύπους, όπως: με ανθεωτή επίστεψη, με αετωματική επίστεψη, ναόσχημες είτε σε μορφή κλίνης, τύπος μη συναντώμενος σε άλλη περιοχή.

Η υπόλοιπη έκθεση αναπτύσσεται στις τρεις αμέσως μετά τον διάδρομο αίθουσες χρονολογικά και τα αντικείμενα εκτίθενται σε προθήκες ως εξής:

Προθήκη I: Περιλαμβάνει αντικείμενα χρονολογούμενα στη Νεολιθική εποχή, όπως κεραμικά, λίθινα εργαλεία, κοσμήματα, ειδώλια, σφονδύλια, προερχόμενα κυρίως από επιφανειακή περιουλογοή, και τεφροδόχο αγγείο με καμένα οστά, που βρέθηκε σε ανασκαφή στη θέση Ράχη Προσκυνά.

Προθήκη II: Σ' αυτήν εκτίθενται ευρήματα της Πρώιμης Εποχής του Χαλκού (Πρωτοελλαδική περίοδος), που έχουν βρεθεί στη μεγάλη σωστική ανασκαφή στο πλαίσιο των έργων κατασκευής του αυτοκινητοδρόμου Π.Α.Θ.Ε. στη θέση Ράχη Προσκυνά. Πρόκειται για χαρακτηριστικά αγγεία της περιόδου, λίθινα και οστέινα εργαλεία, κοσμήματα, λίγα χάλκινα αντικείμενα και ειδώλια. Ενδιαφέρον παρουσιάζουν τμήματα μαρμάρινων κυκλαδικών ειδωλίων και πήλινων τηγανόσχημων αγγείων, δείγματα επαφής της περιοχής με τον κυκλαδικό χώρο.

Προθήκη III: Περιλαμβάνει δείγματα κεραμικής, κυρίως από επιφανειακή έρευνα, λίγα ερ-

γαλεία, λεπίδες οψιανού και σφονδύλια της Μέσης Εποχής του Χαλκού (Μεσοελλαδική περίοδος).

Προθήκη IV: Εδώ εκτίθενται ευρήματα από νεκροταφεία της Πρώιμης Υστεροελλαδικής-Μυκηναϊκής εποχής, όπως αγγεία, χάλκινα όπλα, χρυσά κοσμήματα, σφραγιδόλιθοι, οδο-ντόφρακτο κράνος.

Προθήκη V: Περιέχει ευρήματα της τελευταίας φάσης της Υστεροελλαδικής-Μυκηναϊκής περιόδου, όπως αγγεία, κοσμήματα, σφονδύλια, σφραγιδόλιθους, πήλινα ειδώλια, χάλκινα εξαρτήματα ενδυμασίας, χάλκινα μαχαίρια κ.ά.

Προθήκη Va: Σ' αυτήν εκτίθενται μέρος των οστράκων εικονιστικών κρατήρων της Υστεροελλαδικής IIIΓ περιόδου από την ανασκαφή του αρχαίου λιμανιού Κίνος στους Λιβανάτες και μερικά από τα ειδώλια πλοίων από την ίδια ανασκαφή. Μεγάλης σημασίας εύρημα είναι το τμήμα κρατήρα με παράσταση ναυμαχίας.

Προθήκη Vi: Περιλαμβάνονται ευρήματα της Πρώιμης Εποχής του Σιδήρου, όπως αγγεία, χάλκινα κοσμήματα, εξαρτήματα ενδυμασίας και σιδερένια περόνη.

Προθήκη Vii: Εκτίθενται ευρήματα της Γεωμετρικής εποχής, όπως: αγγεία τροχίλατα και χειροποίητα με χαρακτηριστική διακόσμηση, χάλκινα κοσμήματα, εξαρτήματα ενδυμασίας και χάλκινα σκεύη.

Εκθέματα σε άλλη αίθουσα.

Προθήκη VIII : Περιέχει χαρακτηριστική κεραμική της αρχαϊκής και της κλασικής εποχής, κυρίως τύπων που παράγονταν στην περιοχή, αλλά και ειστηγμένων. Ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα κύπελλα με graffiti.

Προθήκη IX: Εκτίθενται κεραμική κλασικών χρόνων και χάλκινα σκεύη της ίδιας περιόδου. Ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι κάνθαροι με ποικιλία φυτικών κοσμημάτων με λευκό επίθετο χρώμα.

Προθήκη IXα: Εκτίθενται νομίσματα κοπών Λοκρικών και Φωκικών, νομίσματα άλλων πόλεων που κυκλοφορούσαν και βρέθηκαν στην περιοχή καθώς και νομισματικοί θησαυροί.

Προθήκη X: Περικλείει κεραμική της Ελληνιστικής περιόδου, κατά κύριο λόγο εγχώριας παραγωγής. Ενδιαφέρον παρουσιάζουν δύο μεγάροι σκύφοι σπάνιου τύπου που στηρίζονται σε ανάγλυφα κοχύλια.

Προθήκη XI: Εδώ εκτίθενται χαρακτηριστικά αγγεία της Ρωμαϊκής εποχής, σιδερένια και χάλκινα εργαλεία, γυάλινα αγγεία, οστέινες περόνες και οστέινη σπάτουλα.

Προθήκη XII: Περικλείει δείγματα αρχαίας τεχνολογίας, όπως εργαλεία και σκεύη χρήσιμα για την καθημερινή ζωή και για διάφορα επαγγέλματα (γεωργούς, κεραμείς, οικοδόμους, αλιείς, λιθοξόους κ.λπ.).

Προθήκη XIII: Η προθήκη αυτή περιλαμβάνει αντικείμενα που σχετίζονται με τις ασχολίες της

γυναίκας και του παιδιού. Τα ευρήματα προέρχονται κατά κύριο λόγο από τάφους και συνίστανται σε αγγεία, ειδώλια, πλήθια ζώα-παιχνίδια, μικρογραφίες αγγείων, χάλκινα κάτοπτρα και κοσμήματα, ειδή τουαλέτας, ειδή ραπτικής και υφαντικής.

Προθήκη XIV: Η προθήκη περιέχει ευρήματα που κατά κανόνα συνόδευαν τους νεκρούς στον τάφο ή χρησιμοποιούν κατά τις τελετές που είχαν σχέση με τον νεκρό, όπως αγγεία, ειδώλια, κοσμήματα. Τα περισσότερα από τα αγγεία αυτά είχαν αποκλειστικά ταφική χρήση, όπως οι λήκυθοι και τα δακρυδόχα.

Στην ίδια αίθουσα, τρίτη από αριστερά, αναπαρίσταται επιτάφιο μνημείο σύμφωνα με ανάλογες παραστάσεις που εμφανίζονται στην αγειογραφία. Στη γωνία παρατάσσονται επίσης λίθινα αντικείμενα χρήσιμα σε διάφορες εργασίες, όπως βαρούλκο, μυλόλιθοι, τριπτήρες, ληνοί, καθώς και τραπέζι και ράφια, στα οποία εκτίθενται σκεύη της καθημερινής ζωής, όπως πιάτα, αγγεία ποσης, αγγεία υγρών, μαγειρικά σκεύη, αποθηκευτικά αγγεία κ.λπ. (εικ. 3). Τέλος εκτίθεται σπάνιου τύπου μαρμαρινός κίονας με προτομή ζεύγους των ρωμαϊκών χρόνων, πιθανώς από επιτύμβιο μνημείο.

Κάθε χρονολογική ενότητα της έκθεσης συνοδεύεται από ενημερωτικούς πίνακες με κείμενα και φωτογραφίες, που σκιαγραφούν τον γενικότερο χαρακτήρα της εποχής και δείχνουν πώς αυτή αντιπροσωπεύεται στην περιοχή.

Το Μουσείο της Ατλάντης.

